

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
 Härad: *Järrestad* Adress: *Vallby*
 Socken: *Vallby* Berättat av: *Diverse personer.*
 Uppteckningsår: *1940-talet.* Född år: *_____*

1. ^Uen vådadöde ringaren troddes spöka. 1.
2. Midsommarblomster och giftermål. 2.
3. Midsommarafton sprang man 9 ggr runt kyrkan för att få se sin tillkommande. 3.
4. Nödåret 1867. 4.
5. ^Talesätt. 5.
6. Glimmingeherrarna och Bolshögs kyrka. Sägen. 6.
7. ^Talesätt. 7.
8. En nattlig syn vid Järrestadskyrka. 8.
9. Minnessten vid vägen över förolyckad i Rörum. 9.
10. Klövasten i Glemminge. 10.
11. Utbildat ordstäv från Glemminge. 11.
12. Ordstäv från Ingelstorp. 12.
13. Alltid vackert väder på lördagar. 13.
- 14.- 15. Talesätt. 14.- 15.
17. Skolgång under Grenanders och Johanssons tid. 17.
18. De dödas ben som läkemedel. Övertro om kyrkogårdar. 18.
19. Spåkeri på Tommarp nr 11. 19.
20. Pysslingarna i Ö. Vemmerlöv gjorde markägaren rik. 20.

Skriv endast på denna sida!

M. 13255 : 1.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Carl Wallin

Härad:

Järredad

Adress:

Vallby

Socken:

Vallby

Berättat av:

f. folkskoll. Anders Loffberg

Uppteckningsår:

1941.

Född år

1864

Vallby.

Den vådadöde ringaren troddes spöka.

Ringaren Måns Hansson i Vallby förolyckades en gång i trappan upp till klockorna. Han föll och fick foten mellan 2 trappsteg och blev hängande. Sedan han omkommit, trodde de, att han spökade. Hans efterträdare som ringare hette Anders Andersson. Han sade till mig.: "Det spökar nog lite, ty det susar så".

Jag lovade undersöka det. Vid midnattstid lördag natt stämde jag och Anders Andersson möte vid kyrkan. Vi hörde suset. Jag sade till honom: "Undersök i morgon, om det inte är fåglar i lyhålet". Det gjorde han, och det visade sig vara en uggle, som satt där och väste.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13255: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Arnt Wallin
Härad: Järsålad Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: f. folkholl. Anders Lofberg.
Uppteckningsår: 1947 Född år 1867 i Vallby

Midsommarblomster och giftermål.

Midsommarafton skulle de efter mörkrets inbrott plocka 9 slags örter och lägga under huvudkudden och sova på. De skulle plocka örterna efter mörkrets inbrott. Då skulle de drömma om sin tillkommande.

Det brukades mycket i min ungdom.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13255:3.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Carl Wallin

Härad:

Järnåker

Adress:

Vallby

Socken:

Vallby

Berättat av:

f. folkbokh. Anders Lofberg

Uppteckningsår:

1941

Född år

1864 i Vallby

Midsommarafton sprang man 9 ggr runt kyrkan för att
få se sin tillkommande.

3

Midsommarafton skulle de springa runt kyrkan 9 gånger
och så titta i nyckelhålet. Då skulle de få se, vem de skulle
gifta sig med. Det skulle ske efter solens nedgång.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13255 : 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Järnstad Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: f. hemäg. Lars Svensson, Vallby 89.
Uppteckningsår: 1941. Född år 1861 i Vallby.

Nödåret 1867.

Året 1867 var ett riktigt nödår. Zetterströms gård byggdes
det året. Råg kom från Ryssland. Den kostade 28 kronor tunnan.
Arbetslönen var då 50 öre om dagen. Det var svårt att ~~vara~~ vara
fattig då.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13255 : 5.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Järredad* Adress: *Vallby*
Socken: *Vallby* Berättat av: *Folkhögskolläraren Lina Svensson*
Uppteckningsår: *1948* Född år *1899* i *Löderyn.*

Talesätt.

5.

Det är skillnad på kung Salomo och Göran Hattemagare.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13255:6.

Landskap:

Skåne.

Upptecknat av:

Carl Wallin

Härad:

Järnstad

Adress:

Välby

Socken:

Välby

Berättat av:

Folkholl. Per-Olof Olsson

Uppteckningsår:

1942.

Född år

1910

i Gårds Köpinge.

Glimmingeherrarna och Bolshögs kyrka. Sägen.

Statdrängarna vid Glimmingehus påstod, när jag var lantbruksbiträde där, att Glimmingeherrarna inte ville ha kyrkan på Bjeret i Glimminge, där man börjat bygga den. Det blev för långt för dem dit. De ville ha den närmare. Så blev den byggd på backen, där Bolshögs kyrka nu ligger.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R M. 13255: 7.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Ant Wallin

Härad: Jämslestad

Adress: Välby

Socken: Välby

Berättat av: f. hemäg. Per Jönsson, Välby 13.

Uppteckningsår: 1941

Född år 1862 i Ö. Tommarp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Talerätt.

När någon suckade djupt, sade de för när:

"Då ska bra 'håse-stämmene' till den sucken."

('Håse-stämmene' = strumpskaff. Alltså lika mycket
luft i sucken som i strumpskaffet. Obs! Sucken och
(strump-)rücken!)

ACC. N:R. M. 13255:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Järrestad Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: f. hemäg. Per Jonsson, Vallby nr. 13.
Uppteckningsår: 1942 Född år 1867 i Ö. Tommari.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

En nättlig syn vid Järrestads kyrka.

Berättarens fru kom en natt förbi Järrestads kyrka. Mitt emot kyrkan låg ett gammalt hus, som kallades "Tornesas hus." Hon såg då, hur en stor, lurvig hund sprang från kyrkogården ~~in~~ över vägen in till "Tornesas ". Hon blev rädd, så att hon sprang. Men hon vågade inte genast tala om sin syn. Hon skulle "sova på det" först, innan hon talade om det. Annars hade hon blivit sjuk.

Skriv endast på denna sida!

M. 13255: 9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Järestad. Adress: Vallby.
Socken: Vallby. Berättat av: Jbr. arb. Anders Olsson, Vallby 27.
Uppteckningsår: 1942. Född år 1893 i Vallby.

Minnessten vid vägen över förolyckad.

Utefter vägen mellan Rörum och S. Mellby fanns i vägkanten i min ungdom en rökaktig sten, en knapp aln hög. Jag tror den var försedd med kors samt med nån inristat. Den var uppsatt till minne av en pojke, som förolyckats där för många år sedan. Det var bestämt i vänstra sidan av vägen i backen strax norr om Rörums by. *Om det fanns någon inskription på den, minns jag inte. Men jag tror, att det fanns.*

ACC. N:R. M. 13255 : 10.

Landskap: Skåne
Härad: Jämså
Socken: Välby
Uppteckningsår: 1940
Upptecknat av: Curt Wallin
Adress: Välby
Berättat av: Byggn. Axel Jönsson, Välby nr. 22.
Född år 1880 i Bornby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

Klövasten i Glenninge.

Berättaren har vistats mycket i Glenninge församling. Där hörde han följande berättas om Klövasten:

Jättinnan på Bornholm kastade Klövasten mot Glenninge kyrka, ty hon tyckte inte om klock-klängen.

Om barnen i Tosterup gjorde något fuffens, tvingade Tosterupsherrarna dem att på bara "ännan" åka nerför stenen. Där syns ännu märken i stenen efter hur de åkt.

Skriv endast på denna sida!

M. 13255 : //.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Färevad Adress: Vallby.
Socken: Vallby. Berättat av: Borgvakt Axel Ljungberg, Glimmingehus.
Uppteckningsår: 1943. Född år 1888 i Glemminge.

Utbildat ordstäv från Glemminge.

//.

"Ungefär, sa lantmätare Per Hansson i Glemminge".

Per Hansson hade ett litet lantbruk i Glemminge socken. Han utförde också mätningar åt folk, när jordköp skulle äga rum. Han var alltså inte lantmätare i statlig tjänst men kallades "lantmätare" av folket. När han mätte, blev det också på ett ungefär. När han angav den uppmätta arealen, tillade han alltid "ungefär", detta för att gardera sig, om det skulle bli ting eller bråk angående arealen. Då kunde han säga, att han bara angivit arealen på ett "ungefär". Uttrycket blev sedan ordstäv i orten.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R *M. 13255: 12.*

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Hultén*
Härad: *Järredad* Adress: *Vallby*
Socken: *En Vallby.* Berättat av: *fru Ellen Olsson, Roganad, Vallby socken.*
Uppteckningsår: *1940.* Född år *1892* i *Ronneby landsförs.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ordstäv. från Ingelstorps.

12.

Följande ordstäv har berättaren hört i Ingelstorps socken:

"*Delig är den kvinna, som inte kan lura 18 pong/= pund/ mög i sin man på året.*"

Härmed menades, att en kvinna bör vara så duktig i matlagning, att hon kan röra ihop
varjehanda till mat och mannen likväl finner det bra och välsmakande.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13255 : 13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Jämså Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Jon Elin Kristoffersson, Satarp
Uppteckningsår: 1942 Född år 1892 i Vallby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Alltid vackert väder på lördagen.

Min mor brukade säga "Det blir vackert väder på lördag" och "det är alltid vackert väder på lördagarna." Jag frågade henne, varför det var så, men hon ville inte säga det. Men så lägg jag på Simrishamns lasarett, och där var en gumma, som sade det, så jag fick veta det. Hon sade, "Det är alltid vackert väder på lördag, för att prästen ska få sin krage torr" = tillreds till söndagen. Förr hade prästen kanske bara en krage.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 13255:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Talesätt.

"Mycket skrik för lite ull", sa han, som klippte grisen.

Talesätt, använt i Vallby.

14.

ACC. N:R. M. 13255 i 15.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ant Wallin
Härad: Jämså Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Fröken Edrit Larsson, Salays
Uppteckningsår: 1942. Född år 1899 i Vallby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

Talesätt.

"Di kommer som julatten på göingen."

När något kommer hastigt på, säger man så. Uttrycket skall ha uppkommit på så sätt, att en göingefamilj hade sett fel i almanackan. De trodde det var dagen före julafton och höllo på med sysslorna, när de av någon orsak fingo veta, att det var julafton om dagen.

Skriv endast på denna sida!

M. 13255:16. Curt Wallin
Landskap: Skåne Upptecknat av:
Härad: Jämsåstad Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: fru Amalia Persson, Vallby 1.
Uppteckningsår: 1942 Född år 1884 i Ö. Jämsåstad.

Uttryck.

16.

Vi tycka, vi (= säga) samma (= somliga).

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 13255 : 17.

Landskap: Skåne
Härad: Järnåker
Socken: Vallby
Uppteckningsår: 1942

Upptecknat av: Curt Wallin
Adress: Vallby
Berättat av: f. muraren Matt Svansson, Vallby nr 24.
Född år 1854 i Vallby.

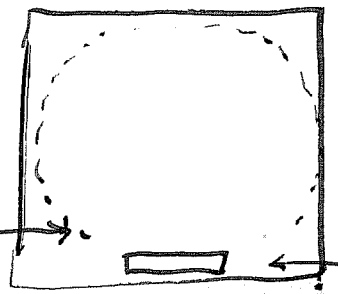
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skolgång under Grenanders och Johanssons tid.

17.

Jag gick i skolan först endast i 6 månader. Jag gick för Grenander. Han kunde ingenting själv. Han lärde oss inte räkna ett tal. Han läste bönen och använde käppen men gick för övrigt och spatserade i salen. En av de äldre pojkarna eller flickorna fingo undervisa de andra. En vinter voro 125 barn i skolsalen. Barnen stodo uppställda i en ring kring väggarna, och så fick den, som skulle undervisa de andra, sätta sig på en bänk vid ena väggen.

När pastor Norström kom hit, ~~blev~~ som präst, blev Grenander avskedad. Då kom där en lärare, som hette Johansson. Han var inte så dålig. Efter honom undervisade klockaren och Per Nilsson från Södervång /vid Söndrebölla, nuv. Nelker Perssons./.

Indesal.

barnen →

← *bänk med den undervisande eleven*

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 13255:18,

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Järedal Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: P. Hennig, Per Jonsson, Vallby 13.
Uppteckningsår: 1941. Född år 1867 i O. Sömmare.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De dödas ben som läkemedel. Övertro om kyrkogården.

18

I Tomarp samlade de förr ben, som de hittade på åkrarna eller på kyrkogården, och malde. Sedan använde de detta bennjöl som medicin.

M. 13255: 19.
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Jämsjö* Adress: *Välby*
Socken: *Välby* Berättat av: *f. Hennig - Per Jönsson, Välby 13*
Uppteckningsår: *1941.* Född år: *1867 i Ö. Tommarp.*

Spökeri å Tommarp nr 11. 19.

I min ungdom - innan jag var gift - kom jag en natt gående förbi gården Tommarp nr 11. Där var tänt i hela huset. Jag såg fina personer högtidsklädda. Många stodo och sutto i stora salen. Jag undrade vad där stod på. Jag hade inte hört, att där skulle vara kalas.

Senare träffade jag gårdsägaren och frågade, vad det var för "samling" han hade på den där natten. Men han sade, att där inte varit några främmande.

Det var bra märkligt. Det var spöker.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R. M. 13255:20.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Jämsjö Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: f. brög. Per Jönsson, Vallby 13.
Uppteckningsår: 1941 Född år 1867 i Ö. Somarp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

Fysslingarna i Ö. Vennerlöf gjorde markägaren rik.

I Vennerlöf på Ejlertslunds ägor ligger en backe. Ejlertssons härstamma från Ejlertslund. Ejlertsson hade 3 pojkar. Men han hade ont om pengar. En gång hade han gått vid backen och jämrat sig, för att han hade det så svårt med pengar. Då kom en av pysslingarna ut till honom och snackade med honom. Pysslingen sade, att de skulle låta honom få pengar, bara han lät bli att gräva ut backen, ty där hade de sin boning. Han skulle bli rik. Det blev han också. Ty han kunde snart köpa ställe till alla 3 pojkarna. Folk kunde inte förklara detta på annat sätt, än att pysslingarna hade gett honom pengar.

Skriv endast på denna sida!